

De Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water gaat ervan uit dat water geen gewone handelswaar is, maar een erfgoed dat moet worden beschermd. De richtlijn heeft als hoofddoel de kwaliteit van de Europese wateren in een goede toestand te brengen en te houden. Het waterbeheer op het niveau van stroomgebieden is daarbij uitgangspunt.

— Pierre de Vries

De richtlijn is erop gericht om in 2015 een goede ecologische en een goede chemische toestand in het oppervlaktewater te bereiken. In het grondwater moet in 2015 sprake zijn van een goede chemische en een goede kwantitatieve toestand. De Kaderrichtlijn stelt ook doelstellingen voor de zogenoemde beschermde gebieden. Dit zijn gebieden die nu reeds beschermd worden door Europese wetgeving (bijvoorbeeld gebieden voor onttrekking drinkwater, schelpdierwater, zwemwaterlocaties en Vogel- en Habitatrichtlijngebieden).

— De implementatie van de Kaderrichtlijn moet er concreet toe leiden dat:

- Aquatische ecosystemen en gebieden die rechtstreeks afhankelijk zijn van deze ecosystemen, voor verdere achteruitgang worden behoed;
- Verbetering van het aquatisch milieu wordt bereikt, onder andere door een forse vermindering van lozingen en emissies;
- Duurzaam gebruik van water wordt bevorderd op basis van bescherming van de beschikbare waterbronnen op lange termijn;
- Er wordt gezorgd voor een aanzienlijke vermindering van de verontreiniging van grondwater.

— Naast bovengenoemde milieudoelstellingen vraagt de Kaderrichtlijn om het bevorderen van duurzaam gebruik van water. Dit vereist een zorgvuldige afweging van belangen, alsmede een bewustwording van onder andere huishoudens, de landbouw en de industrie op de gevolgen van hun handelen op de kwaliteit van het water. Een ander kenmerk van de Kaderrichtlijn is het kostenterugwinningaspect waarbij alle gebruikers een redelijke bijdrage moeten betalen voor de gemaakte kosten en er financiële prikkels moeten zijn om watervoorraden efficiënt te benutten.

— **Stroomgebiedplan**

— Het instrument om de doelstellingen vorm te geven is het stroomgebiedbeheersplan. In 2009 moeten de lidstaten voor ieder stroomgebied een beheersplan klaar hebben. Vervolgens worden ze iedere 6 jaar herzien. De lidstaten stemmen de nationale stroomgebiedbeheerplannen binnen de internationale stroomgebieden af. Nederland maakt plannen voor de Eems, Maas, Rijn en Schelde. Het plan bevat een beschrijving van het watersysteem, een invulling van het begrip 'goede toestand', een vergelijking van de huidige toestand met de goede toestand en een beschrijving van maatregelen die nodig is om de goede toestand te bereiken.

— Het begrip 'goede toestand' moeten de lidstaten nader invullen met concrete doelen voor de verschillende aspecten. De chemische doelstellingen voor de zogenoemde 33 prioritair stoffen worden door de EU bepaald voor alle lidstaten. De vaststelling van de doelstelling voor de overige stoffen is in principe een verantwoordelijkheid van iedere lidstaat afzonderlijk. De ecologische doelen zijn in abstractie beschreven in de richtlijn. Binnen die omschrijving is er nog enige ruimte voor de lidstaten om de feitelijke doelen, met daaronder begrepen een groot aantal chemische stoffen, vast te stellen. De lidstaten stemmen deze doelen wel af om te voorkomen dat de ambitie te sterk uit een loopt (intercalibratie).

— De doelen zoals vastgelegd in de stroomgebied(beheer)plannen gelden als resultaatsverplichting. Onder voorwaarden mag het behalen van de doelen, zoals beschreven in de plannen, gefaseerd in twee periodes van 6 jaar plaats vinden. De uiteindelijke deadline is 2027. Ook is het onder voorwaarden mogelijk om lagere doelen vast te stellen. Een reden kan zijn dat het behalen van de doelen tot onevenredige kosten leidt. Als lidstaten de doelen niet halen, moeten zij dat vooraf in het stroomgebiedbeheersplan melden aan de Europese commissie.

— **Extra inspanningen**

— De Kaderrichtlijn Water stelt Nederland voor een aanzienlijk grotere opgave dan het bestaande nationale beleid. Alle sectoren zullen daar gevolgen van ondervinden. De extra opgave van de Kaderrichtlijn verschilt echter per beleidsthema en is grofweg in drie categorieën in te delen. Moeilijk haalbaar zijn de doelstellingen voor prioritair stoffen, eutrofiërende stoffen (fosfaat en stikstof), zware metalen en PCB's. Om aan de doelstelling te kunnen voldoen zijn naar verwachting onevenredig hoge kosten nodig. De doelstellingen voor de beleidsthema's bestrijdingsmiddelen, ecologische doelen, fysieke inrichting, ruimtelijke ordening, grondwaterkwaliteit en -kwantiteit, waterbodembodem en tenslotte de drinkwatervoorziening zijn naar verwachting alleen maar haalbaar met forse extra inspanningen (ook financieel) en de toepassing van innovatieve technieken. De doelstellingen voor de overige beleidsthema's (nieuwe stoffen, kostenterugwinning en publieke participatie) kunnen na verwachting met de uitvoering van het huidige beleid worden bereikt.